

INHOUDSOPGAVE

In deze inhoudsopgave is omwille van juiste verwijzingen de paginanering van de vijfde druk van het volledige handboek *Inleiding tot het Europees bestuursrecht* opgenomen

Hoofdstuk III – Doorwerking via conforme interpretatie en rechtstreekse werking71

S.W. Haket, M.J.M. Verhoeven

1	Inleiding.	71
2	Wat is conforme interpretatie?	72
2.1	Algemene opmerkingen	72
2.2	Bij correcte implementatie	76
2.3	Bij incorrecte implementatie	77
2.4	Grenzen aan conforme interpretatie	78
2.4.1	De rechter als wetgever-plaatsvervanger	78
2.4.2	Rechtszekerheid en legaliteit	78
3	Wat is rechtstreekse werking?	83
3.1	De voorwaarden voor rechtstreekse werking	83
3.2	Rechtstreekse werking en ‘rechten voor particulieren’	86
3.3	Grenzen aan beleidsruimte.	88
3.4	Rechtstreekse werking ook bij correcte implementatie?	93
3.5	Rechtstreekse werking en conforme interpretatie voor het einde van de omzettingstermijn van richtlijnen	95
3.6	Rechtstreekse werking van besluiten	99
4	Rechtsverhoudingen.	100
4.1	Rechtstreekse werking	100
4.1.1	Verticale rechtstreekse werking.	100
4.1.2	Horizontale rechtstreekse werking	102
4.1.3	Omgekeerd verticale rechtstreekse werking	103
4.1.4	Rechtstreekse werking in ‘driehoeksituaties’	105
4.2	Conforme interpretatie	109
4.2.1	Verticale rechtsverhoudingen	109
4.2.2	Horizontale rechtsverhoudingen.	110
4.2.3	Omgekeerd verticale rechtsverhoudingen	110
4.2.4	Conforme interpretatie in driehoeksverhoudingen.	111
5	De normadressaten van rechtstreekse werking en conforme interpretatie	112
5.1	Rechtstreekse werking en bestuursorganen.	112
5.2	Conforme interpretatie door bestuursorganen	116
6	Rechtsgevolgen van conforme interpretatie en rechtstreekse werking	118
6.1	Conforme interpretatie	118
6.2	Rechtstreekse werking	118
6.2.1	Buiten toepassing laten van strijdige nationale wetgeving	118
6.2.2	De rechtsgevolgen in enkele concrete bestuursrechtelijke casusposities. . .	120

Hoofdstuk V – Bestuurlijke handhaving297

A.P.W. Duijkersloot, L. Mustert, R.J.G.M. Widdershoven

1	Inleidende opmerkingen.	297
1.1	Het Europese handhavingstekort.	297

1.2	Europese beïnvloeding van nationale handhaving op hoofdlijnen	299
2	Handhaving van Unierecht	300
2.1	Overzicht van de handhaving van Unierecht in Nederland.	300
2.1.1	Bestuurlijke handhaving.	301
2.1.2	Strafrechtelijke handhaving	302
2.1.3	Privaatrechtelijke handhaving	302
2.2	Europa en het grensvlak van bestuurs- en strafrecht	306
2.3	De infractieprocedure	308
3	Jurisprudentiële normering van de handhaving van Unierecht in de lidstaten	311
3.1	Inleiding.	311
3.2	Instrumentele eisen aan nationale handhaving	311
3.2.1	De handhavingseisen van Griekse maïs	311
3.2.2	Gelijkwaardigheid	314
3.2.3	Doeltreffend en afschrikwekkend	316
3.2.4	Gedogen van overtredingen van Unierecht	317
3.3	Waarborgen voor nationale handhaving	321
3.3.1	Inleiding.	321
3.3.2	Fundamentele rechten	321
3.3.3	Algemene beginselen van Unierecht	324
3.3.3.1	Inleiding.	324
3.3.3.2	Bestuurlijke sancties van strafrechtelijke aard en andere bestuurlijke sancties	324
3.3.3.3	Rechtszekerheid en legaliteit.	330
3.3.3.4	Rechten van verdediging.	333
3.3.3.5	Het schuldbeginnel en de onschuldpresumptie.	334
3.3.3.6	Het beginsel van ne bis in idem	336
3.3.3.7	Evenredigheid	340
3.3.4	Verdragsvrijheden	342
4.	Legislatieve Europese beïnvloeding van de controle op de naleving in de lidstaat	343
4.1	Inleiding.	343
4.2	Normering van de nationale controle	343
4.2.1	Normering van controleactiviteiten	344
4.2.2	Voorgescreven controlebevoegdheden	346
4.3	Europees toezicht in de lidstaten	347
4.3.1	Toezicht door de Commissie.	347
4.3.2	Toezicht door Europese agentschappen	353
4.4	Transnationale controlesamenwerking	354
4.4.1	Algemeen	354
4.4.2	Informatie-uitwisseling	357
4.4.3	Toezicht op verzoek	359
4.4.4	Grensoverschrijdende controle.	360
4.5	Cross-sectorale controlesamenwerking	361
4.6	Bewijskracht van transnationaal bewijsmateriaal	363
5	Legislatieve Europese beïnvloeding van de sanctionering in de lidstaten	366
5.1	Inleiding.	366
5.2	Europeanisering van de nationale sanctionering	367
5.2.1	Herstelsancties.	367
5.2.2	Rechtsontnemende sancties	367

	5.2.3	Bestraffende sancties	368
	5.3	Verordening 2988/95	369
	5.4	Transnationale effectuering van bestuurlijke sancties	372
6	Slot		375